

Taha Akyol

Erbakan'dan kalan

TARİHİN cilvesi, 28 Şubat'ın 14. yıldönümünde Erbakan vefat etti. Önce kendisine rahmet, ailesine ve dostlarına başsağlığı diliyorum.

Merhum Erbakan'la yakınlığım olmadı. Hakkında yazdığım zaman genellikle eleştirdim.

Tek istisna 28 Şubat sürecidir. O dönemde askerleri eleştirdim; askeri müdahaleye, vesayete, kurumların militarize edilmesine karşı çıktım.

Bugün Erbakan Hoca'yı saygı ve rahmetle anarken, siyasi mirasının olumlu yönlerinden bahsetmek istiyorum.

Evvela, Erbakan şüphesiz bir beyefendi idi, yüzünden tebessüm eksik olmazdı. Öfke saçan, kırıp döken, kaba saba tek tavrını hatırlamıyorum. Bu özellik, sadece kişiliği bakımından değil, İslamcı siyasetin militanlaşmasına meydan vermemek bakımından önemlidir.

İslam ve Demokrasi

Erbakan'ın siyasi tarihimizdeki diğer olumlu bir mirası, yükselen İslamcılığı demokratik parlamanter sistem içinde tutmuş ve uzlaştırmış olmasıdır.

1980 öncesinin silahlı çatışmalarına bir de Milli Görüşçüler katılsaydı ne olurdu, bir düşünün?!

İslam dünyasında İslamcı akımların yükselişi aynı zamanda radikalleşme anlamına gelirken, Türkiye'de Milli Görüş demokrasiden ayrılmamıştır.

“RP tabanı silahlanıyor” yalanı, 28 Şubatçıların bir psikolojik hareket sloganıydı.

Demokrasi ister istemez ‘dotkrin’ kapılarının açılmasını da gerektirecekti; başı açık kadınların parti yönetiminde görülmesi Erbakan zamanında başlamıştı.

Türkiye'nin bütünlüğü

Erbakan'ın olumlu bulduğum üçüncü mirası, muhafazakar Kürtleri kazanması, genel demokratik sisteme entegre etmiş olmasıdır.

Askerlerin sevdiği, desteklediği, darbe tehdidiyle koalisyon kurdurduğu bütün partiler bölgede PKK partileri karşısında eriyip yok olurken, Erbakan katı laikliğe yönelttiği eleştirilerle muhafazakar Kürtleri kazanmayı, demokratik sisteme entegre etmeyi başarmıştır.

28 Şubatçıların nasıl dar kafalı olduklarının diğen bir kanıtıdır bu gerçek.

Erbakan'ın akademik tarihçilik bakımından çok yüzeysel olan ama siyaseten önemli bir anlam ifade eden “Sultan Alpaslan, Sultan Fatih” vurgulu sözleri ortak bir tarih algısı yaratabilmiştir.

Sanayi toplumu

Diđer ülkelerdeki İslami akımlara göre Erbakan hareketinin olumlu bir yönü de “ağır sanayi” kavramıdır. Romantik, hesapsız, kitapsız... Evet öyleydi ama “sanayi, toplumu, kalkınma” kavramları başlıbaşına ‘seküler’ kavramlardır ve ‘makine’ olarak kalmazlar, sosyal sonuçları çok büyüktür.

Hemen ardından işletme, finansman, piyasa, dışa açılma gibi daha büyük kavramlar gelir kaçınılmaz olarak.

İslam düşüncesinin modern üretim ve organizasyon zihniyetiyle tanışmasının, bu anlamda rasyonelleşmesinin anahtarlarıdır bu kavramlar.

Nostaljik saygı Erbakan, İslami düşüncede demokrasi dahil bu kavramlara kapıyı aralamış, fakat sonuçları onu da şaşırtacak kadar büyük olmuştur; AKP karşısında hiç kimse Erbakan kadar şaşırmamış olsa gerek..
Özal reformları bütün Türkiye’de öyle bir değişim dinamiği yaratmıştı ki, Anadolu kaplanları, mühendisler, aydınlar, akademisyenler, tesettürlü kadın yazarlar ve genelde “müslüman burjuvazi” içinde Milli Görüş kökenli olanlar bile Milli Görüş’ü artık çok dar buluyor, ama Hoca’ya nostaljik bir saygı duyuyor.